

**Atsakymai į „Europos Bendrijos svarbos natūralių miško buveinių tipų tvarkymo rekomendacijų“
pristatyme dalyvių užduotus klausimus**

Klausimas	Atsakymas
Albertas Kasperavičius, VMT Ar nebūtų tikslinga įsivertinti esamą situaciją miško buveinėse, kadangi po natūrinės inventorizacijos praėjo nemažai metų, o nesant reglamentavimo vykdyti ir įprasti kirtimai? Galimai dalies buveinių realybėje jau nėra.	Ačiū už klausimą. Esama situacija yra pakartotinai vertinama nustatant BAST tikslus, taip užtikrinant, jog natūralios buveinės kriterijų neatitinkantiems miško sklypams nebūtų suteikiamas apsaugos statusas. Visoje Lietuvoje pakartotinai atlikti visuotinė buveinių inventorizaciją nėra tikslo, nes tai nesukurtų pakankamai pridėtinės vertės.
Zita Bitvinskaitė Norėtumėme, kad aiškiai apibrėžtumėte sengirės sąvoką	Apie natūralaus miško ir sengirės supratimą pakomentavo V. Rašomavičius bei V. Uselis renginio metu. Sengirės terminas pristatomame dokumente nėra naudojamas, todėl jūsų klausimas su aptariama tema tiesiogiai nesusijęs. Šiaip ar taip, dėkojame už klausimą.
Albertas Kasperavičius, VMT Ar neturime keisto paradokso - kuo geriau ūkiškai tvarkome miškus ir visumoje skatiname buveinių atsiradimą šalyje, tuo daugiau miškų turime eliminuoti iš įprastinės veiklos (pagal principą 60/20) ir juose taikyti jau kardinaliai kitokią veiklą (nei ta, dėl kurios galimai tos Buveinės ir susiformavo)? Juk ūkiniuose (IV gr. miškuose) inventorizavus beveik 150 tūkst. ha Buveinių, atitinkamai išaugo ir saugojimo (faktiškai neūkininkavimo) apimtys BAST.	Dėkui už klausimą. Kad ūkiniuose miškuose skatinamas buveinių atsiradimas, yra mitas. Paprastai yra išlikusios, dažniausiai blogos būklės buveinės, dar atitinkančios jų išskyrimo reikalavimus. Principas 60/20 yra apie prioritетines ir neprioritetines buveines, kiek jų turėtų būti saugoma. Jeigu jūsų klausimas kartu yra ir teiginys, jog prioritетinės buveinės yra geriau tvarkomos ir dėl to jų saugoti priskiriama daugiau, tai jūs neteisis. Prioritetinės buveinės yra tipiškos mūsų gamtinėms sąlygoms buveinės, dėl to jų prašoma saugoti didesnę proporciją. Norint toliau gilintis į šį klausimą reikėtų aptarti, kokie kriterijai apsprendžia, geriau ar blogiau tvarkomi miškai. Remiantis buvusios GMU komunikacija, 2012 m. Jeilio universitetas (JAV) nustatė, jog Lietuva geriausiai tvarko miškus pasaulyje, vėliau šis vertinimas suprastėjo, tad praėjus beveik dešimčiai metų mes negalime tvirtinti,

	jog miškų tvarkymas Lietuvoje toliau gerėja.
Andrius Kuliešis 2.Kaip apibrėžtumėte „Natūralų mišką“ ir kokia dalis Lietuvos miškų šiuo metu atitiktų Jūsų apibrėžimą	Dėkojame už klausimą. Natūralaus miško ir sengirės supratimą pakomentavo V. Rašomavičius bei V. Uselis renginio metu. Natūralaus miško terminas yra išaiškintas FAO bei ES, iš esmės tai natūralūs ir pusiau natūralūs miškai (ne plantaciniai).
Verbyla Vidmantas Gal galite įvardinti pagal kokius teisės aktus Lietuva įsipareigojusi saugoti tokius plotus. Ačiū.	Dėkojame už klausimą. ES Buveinių direktyva, Lietuvos stojimo į ES sutartis, EK išvada dėl Lietuvoje nepakankamos EB svarbos buveinių apsaugos tiek ploto, tiek ir kokybės atžvilgiu. Dėl to, jau Lietuvai taikomos sankcijos.
Zita Bitvinskaitė Darvienas pastebėjimas:kuriamas buveinių tvarkymo procesas jau keli metai man atrodo panašus į bėgimą nuo savęs į nežinią: miškininkystės vadovėliai pilni įprastų klasikinių miškininkystės priemonių, kurias taikant kūrybiškai galima sėkmingai tvarkyti buveines, bet kas atsitiko (bijome savo paveldo?), kad įprastas miškininkystės priemonės staiga ėmėme vadinti kitais vardais, miškotvarką - gamtotvarką. Nors mano ne kartą cituotuose EK rekomendacijose į pateiktą klausimą, ar paskelbus teritoriją „Natura 2000“ teritorija, reikia keisti esamą miškotvarkos praktiką, autoriai atsako, kad nebūtinai, nes esama miškotvarkos praktika ir yra priežastis, kodėl tam tikros buveinės ar rūšies išsaugojimo lygis yra geras (64 psl.)	Negalime stovėti vietoje, keičiasi ne tik klimatas bet ir žmonių supratimas nepaisant mūsų asmeninės pozicijos. Natura 2000 teritorijos gali būti tvarkomos labai įvairiai, svarbu, kad neblogėtų saugomų saugomų buveinių būklė. Po natūralių miško buveinių atsiradimo daugiau nei 10 metų buvo taikoma įprastinė miškotvarkos praktika, gaila, bet buveinių būklė dėl taikomų įprastinių praktikų blogėja, tad turime ieškoti draugiškesnių saugomoms vertybėms miško tvarkymo būdų. Šiaip ar taip dėkojame už klausimą.
Albertas Kasperavičius, VMT Ar plečiant BAST tinklą, vykdomas tokios plėtros kaštų – naudos (ekonominis) vertinimas, reikalingų subsidijų dydis ir pan.?	Dėkojame už klausimą. Kaip įkainoti buveinės ar rūšies išsaugojimą? Taip, kompensacijų reikės privačiose žemėse esančioms buveinėms išsaugoti. Čia yra prioritetų klausimas. Tokia analizė turėjo būti AM atlikta prieš pasirašant stojimo į ES sutartį. Tokia užduotis mums nėra keliama.

Virgilijus Mikšys Rekomendacijose teigiama, kad gamtotvarkos priemonės vykdomos tik blogos būklės buveinėse (beje, tikrai abejotina nuostata, ypač kai teks derinti buveinių ir kitų vertybių apsaugos tikslus). Kiek suprantu, kriterijų buveinių būklės vertinimui (konkrečių, pagal buveinių tipus ir formalius ar realiai egzistuojančius potipius) dar nėra. Jei nėra, tai gal rekomendacijų rengėjams vertėtų jų sulaukti? Tai gal būtų pagrindu tokių priemonių projektavimui ir vykdymui. Nes dabar nuoroda į „blogą būklę“ lieka visai nekonkrečia, be aiškaus turinio.	Dėkui už gerą klausimą. Buveinių būklė gali būti geros, patenkinamos ir blogos būklės. Taip, gamtotvarkos priemonės yra planuojamos tik blogos būklės buveinėse. Šiuo metu buveinės būklė yra nustatoma ekspertiškai įvertinus rūšių, struktūros ir procesų dermę buveinėje. Ar buveinių būklė gera, ar bloga, čia diskusijų nėra, nes kiekvienas geras buveinių specialistas nesunkiai tai atskiria. Dėl tarpinio varianto – patenkinama – tas tiesa, jį galima patraukti ir žemiau, ir aukščiau, kol nėra labai konkrečių vertinimo kriterijų. Tačiau prie būklės kriterijų paskutiniu metu intensyviai dirbama ir artimiausiu metu jie atsiras. Kaip buvo minėta, ir pačios rekomendacijos nėra galutinės ir nekeičiamos. Šiame etape yra svarbu, jog natūralios miško buveinės būtų pradėtos tvarkyti ir tai padėtų tobulinti reglamentą ne kritikuojančių įžvalgų, bet praktikos ir patirties miškuose pagrindu. Dabartinėje stadijoje turėtų būti taikomas elgesio modelis, jei yra tikimybė, jog veiklos metu saugomos vertybės bus pažeistos, pablogės jų būklė, geriau elgtis konservatyviau.
Martas Lynikas Vytautai, gal galite atsakyti padidėjo ar sumažėjo EB miško buveinių plotas nustačius apsaugos tikslus 234 BAST (atnaujinus buveinių duomenis) lyginant su pradiniu buveinių plotu, inventorizuotu šiose teritorijose atliekant pirminę buveinių inventorizaciją.	Klausimas atsakytas seminaro metu.
Zita Bitvinskaitė klausimas Gediminui: kas atliko buveinių inventorizacijos auditą - Jūs pranešime teigiate, kad buveinės inventorizuotos teisingai.	Dėkojame už klausimą. Pranešime nebuvo teiginio, jog buveinės buvo inventorizuotos teisingai. Buvo teiginys, jog mes priimame tokią išankstinę nuostatą pradėdami rekomendacijų rengimą. Lygiai taip pat, kaip ir miškų inventorizacijoje, yra daug taksacijos klaidų ir netikslumų, bet miškotvarkos projekto rengėjai laiko, jog surinkti

	duomenys yra teisingi.
Algis Gaižutis prof.Brazaičiui klausimas: ar yra įvardinti kiekvienai miško buveinei rekomendacijomis siekiami konkretūs rezultatai, išmatuojami aiškiais kriterijais bei indikatoriais. Jei taip, pateikite pavyzdį remiantis konkrečia miško buveine.	Dėkojame už klausimą. Kiekvienos buveinės aprašyme yra nurodomas tvarkymo tikslas. Siekiami rezultatai yra nurodyti BAST apsaugos tiksluose, kad turi būti išsaugota ar atkurta geros būklės buveinė ne mažesniame kaip xx ha plote. Rekomendacijomis to ir siekiama. Kriterijų ir indikatorių sistemą bus galima sukurti, kai bus parengti geros buveinių būklės kriterijai, prie jų dabar dirba kolegos iš VSTT.
Andrius Kuliešis Kur galima susipažinti su Rekomendacijose cituojamais modeliais: miško buveinių dinaminio modeliu, ertmių ir kartų dinamikos modeliu, kraštovaizdžio natūralios dinamikos modeliu?	Dėkojame už klausimą. Yra labai daug šaltinių, pradžia susipažinkite su šiais: Franklin, J. F., R. J. Mitchell, and B. J. Palik. 2007. Natural disturbance and stand development principles for ecological forestry. Gen. Tech. Rep. NRS-19. Newtown Square, PA: US Department of Agriculture, Forest Service, Northern Research Station. 44 p. 19. Franklin, J. F., T. A. Spies, R. V. Pelt, A. B. Carey, D. A. Thornburgh, D. R. Berg, D. B. Lindenmayer, M. E. Harmon, W. S. Keeton, D. C. Shaw, K. Bible, and J. Chen. 2002. Disturbances and structural development of natural forest ecosystems with silvicultural implications, using Douglas-fir forests as an example. <i>Forest Ecology and Management</i> 155:399-423. Kuuluvainen, T., and R. Grenfell. 2012. Natural disturbance emulation in boreal forest ecosystem management—theories, strategies, and a comparison with conventional even-aged management. <i>Canadian journal of forest research</i> 42:1185-1203. Kangur, A., H. Korjus, K. Jõgiste, and A. Kiviste. 2005. A conceptual model of forest stand development based on permanent sample-plot data in Estonia. <i>Scandinavian Journal of Forest Research</i> 20:94-101. Jõgiste, K., L. E. Frelich, D. Laarmann, F. Vodde, E. Baders, J. Donis, A. Jansons, A. Kangur, H. Korjus, and K. Köster. 2018. Imprints of management history on hemiboreal forest ecosystems in the Baltic States. <i>Ecosphere</i> 9:e02503.

	Frelich, L. E., K. Jõgiste, J. A. Stanturf, K. Parro, and E. Baders. 2018. Natural disturbances and forest management: interacting patterns on the landscape. Pages 221-248 <i>Ecosystem services from forest landscapes</i>. Springer. Berglund, H., and T. Kuuluvainen. 2021. Representative boreal forest habitats in northern Europe, and a revised model for ecosystem management and biodiversity conservation. <i>Ambio</i>. Kuuluvainen, T., and R. Grenfell. 2012. Natural disturbance emulation in boreal forest ecosystem management—theories, strategies, and a comparison with conventional even-aged management. <i>Canadian journal of forest research</i> 42:1185-1203. Angelstam, P., and T. Kuuluvainen. 2004. Boreal Forest Disturbance Regimes, Successional Dynamics and Landscape Structures: A European Perspective. <i>Ecological Bulletins</i> 51. Woodcock, P., P. Halme, and D. P. Edwards. 2015. Ecological effects of logging and approaches to mitigating impacts. Pages 438-451 <i>Routledge Handbook of Forest Ecology</i>. Routledge. Schütz, J.-P., M. Saniga, J. Diaci, and T. Vrška. 2016. Comparing close-to-nature silviculture with processes in pristine forests: lessons from Central Europe. <i>Annals of Forest Science</i> 73:911-921. Mönkkönen, M., A. Juutinen, A. Mazziotta, K. Miettinen, D. Podkopaev, P. Reunanen, H. Salminen, and O.-P. Tikkanen. 2014. Spatially dynamic forest management to sustain biodiversity and economic returns. <i>Journal of Environmental Management</i> 134:80-89.
Virgilijus Mikšys Kraštovaizdžio natūralios dinamikos imitavimo kirtimais siekiama užtikrinti gerą buveinių būklę ilgalaikėje perspektyvoje, jie siejami buveinėms būdingų natūralių trikdžių poveikiu. Bet “teritorija, kurioje buvo suformuota didelė retmė, natūralios buveinės statusą laikinai praranda”. Kodėl? Imitavome natūralius, buveinei būdingus trikdžius –	Klausimas buvo atsakytas seminaro metu. Buveinių būklę apibrėžia nustatyti kriterijai, po didelių retmių formavimo kirtimų sklypas šių kriterijų neatitiks. Alternatyva – apsiriboti tik nedidelių remių formavimo kirtimais nevykdant veiklų, kurios remiasi buveinių dinamikos procesais kraštovaizdyje.

ir buveinės nebeliko? Kokia čia logika? Ir koks tos pranešime minimos galimos „buveinių rotacijos“ tikslas?	
Jonas Pašukonis Siūlote rekomendacijas pradėti taikyti tik patvirtinus BAST apsaugos tikslus. Kodėl? Praktika rodo, kad nuo Vietovės, atitinkančios BAST kriterijus, patvirtinimo iki BAST su apsaugos tikslais įteisinimo praeina daug laiko (pagal Buveinių direktyvą gali būti 6 metai). Kaip tada užtikrinsime, kad Vietovėje atrinktos apsaugai buveinės iki apsaugos tikslų patvirtinimo nebūtų sunaikintos?	Dėkui už klausimą. Iki BAST apsaugos tikslų patvirtinimo galima taikyti sklypo lygiu leidžiamas taikyti priemones. Šios priemonės buveinių neturėtų sunaikinti.
Modestas Bružas (Kuršių nerijos NPD) Rekomendacijose nėra pajūrio regionui aktualios miško buveinės 2180 Medžiais apaugusios pajūrio kopos tvarkymo rekomendacijų. Nors tai ir priskiriama smėlynų buveinėms, tačiau tai vis tik yra miško buveinė. Galbūt galėtumėte pakomentuoti, kodėl šio miško buveinės tipo nėra rekomendacijose? Gal galima taikyti, pavyzdžiui, 9010 Vakarų taigos ar kitos miško buveinės tvarkymo rekomendacijose esančias priemones, taip išsprendžiant šią spragą?	Tai specifinė buveinė pagal jos paplitimą, sutinkama tik pajūrio ruože. Visa buveinė patenka į pajūrio apsaugos zoną ir joje natūraliai nėra galimi įprastiniai ūkiniai pagrindiniai kirtimai. Buveinė turi būti paliekama natūraliam vystymuisi. Galimi tik sanitariniai kirtimai žmonių gausiai lankomose vietose pašalinant pavojingus medžius, bei invazinių rūšių naikinimas. Dėl šios buveinės tvarkymo, reikėtų vadovautis Bendraisiais buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatais. Dėkojame už klausimą.
Alfas Pliūra, LAMMC, LMA Rekomendacijos labiausiai orientuotos į normalios būklės buveinių tvarkymą, tačiau labai reikėtų aiškesnių sprendinių katastrofinių trikdžių atveju. 25, 33 ir kt. puslapiuose nurodyta, kad buveinėse, kuriose įvyko vėjavartės, ligų ar kenkėjų židiniai ar kiti trikdžiai, retmių formavimo kirtimų apimtys mažintinos. Ar nereikėtų sukonkretinti, pvz. kad jei trikdžiai apėmė vienam dešimtmečiui planuotą retmių	Dėkui už gerą pastebėjimą. Rekomendacijų tekstas pakoreguotas ir papildytas.

formavimo plotą, tai retmių formavimas perkeliamas kitam dešimtmečiui?	
Albertas Kasperavičius, VMT Labai svarbu, kad bet kokia veikla miškuose būtų vykdoma pagal aiškų reglamentavimą, kad išvengtų neteisėtos veiklos dėl neteisingo teisės aktų ar planavimo dokumentų interpretavimo. Rekomendacijose nurodyta „yra būtinas vieningas visą BAST teritoriją apimantis natūralių miško buveinių tvarkymo planavimas ir atlikimas“ (6 psl.). Ar tai reiškia, kad šiems uždaviniams įgyvendinti turės būti rengiamas atskiras visa apimantis planavimo dokumentas visam BAST (?), nes vidinės miškotvarkos projekto, ypač privataus miško aiškiai nepakaks, o valstybinių miškų atveju – jis neapims visų nuosavybės formų, esančių BAST. Ar taip nebus kuriama itin sudėtinga planavimo dokumentų schema (?), žinant, kad jau šiuo metu be minėtų miškotvarkos projektų, turime miškų tvarkymo schemas, ST tvarkymo dokumentus, gamtotvarkos planus ir pan. Kas prižiūrės tokio dokumento rengimą ir praktinį įgyvendinimą? Kaip numatytos priemonės bus integruojamos į patvirtintus ir galiojančius vidinės miškotvarkos projektus?	Dėkui už klausimą. Toks planavimas yra būtinas siekiant priskirti buveines sklypo ir BAST lygmeniu tvarkomoms buveinėms. Toks planavimas galėtų būti BAST steigimo dokumentacijos dalis, patvirtinant apsaugos tikslus. Esamiems BAST toks buveinių skirstymas gali būti nesunkiai atliktas naudojant KMB, SRIS, miškų kadastro ir buveinių inventorizacijos duomenis. Jūsų keliami techniniai įgyvendinimo klausimai turi būti aptarti atskirai atsakingų institucijų. Gerai, jog apie tai galvojate, dėkui.
Albertas Kasperavičius, VMT Ar turite aiškius atsakymus dėl anksčiau buvusio hidrologinio režimo atstatymo ŠESD požiūriu? Juk masyvus miškų sausinimas vykdytas prieš daugiau kaip 50 metų, daug kur miškai ir medžių šaknys prisitaikę prie pakitusio vandens režimo. Ar dėl hidrologinio režimo atkūrimo padidėję „C“ kaupimai dirvožemyje kompensuos galimus miško augimo pokyčius (nuostolius), o gal net ir medyno žūtį, palaipsniui prarandant visą jame sukauptą anglį?	Dėkojame už klausimą. Turėtų būti vertinamos visos gaunamos naudos ir praradimai. Tarp jų ir vandens geresnis išvalymas jam ištekant, jo kaupimas miško ekosistemose ir atidavimas esant sausroms. Kodėl manote, jog žuvus medynui prarasime visą jame sukauptą anglį. Didelė dalis medienos, atsidūrusios po vandeniu, užsikonservuos ir dėl anaerobinių sąlygų skaidysis daug lėčiau. Esant aukštesniam vandens lygiui, vyks intensyvesnis durpių kaupimasis, kur bus užrakinama anglis. Durpė yra viena svarbiausių anglies kaupimo ciklo. Čia yra daug aspektų, priklauso, kokios medžių rūšys, amžius, kokio storio durpių sluoksnis. Kiekviena buveinė turėtų būti vertinama atskirai. Taip pat yra trumpalaikė ir

	ilgalaikė perspektyvos. Ilgalaikėje perspektyvoje atkūrus durpių kaupimosi procesą anglis kaupiama efektyviausiai. Durpynai yra sukaupe du kartus daugiau anglies nei visi pasaulio miškai. Hidrologinio režimo atstatymas labiau reikalingas Pelkinių miškų ir Pelkėtų lapuočių miškų buveinėms priklausomai nuo jų būklės.
Virgilijus Mikšys Jei BAST lygio tvarkymo priemonės negalimos (per mažai buveinių BAST), tai beveik vienintelė rimtesnė blogos būklės (gal net labai blogos!) buveinių gerinimo priemonė lieka tinkamo skalsumo ir struktūros palaikymas. Bet ar visada užteks taip aprašomo tinkamo skalsumo ir struktūros palaikymo? Ypač kai nurodoma, kad medyną galima retinti tik iki 0,6-0,7 skalsumo. Tai, kas tinka šviesai nereiklioms medžių rūšims, netinka šviesai reiklioms. Pavyzdžiui, A pomiškis, tegu ir labai reikalingas ir pageidaujamas plačialapių ir mišrių miškų buveinės būklės išlaikymui ar gerinimui, prie tokio skalsumo paprasčiausiai sunyks. O kokia dar priemonė būtų galima tokiais atvejais? Jokių? Paminėtoje buveinėje iš plačialapių medžių auga ir yra svarbūs ne tik ąžuolai, bet ir liepos, klevai guobos, būna jų pomiškis, II ardas, medynų struktūra skirtinga ir pan. – daug realiai egzistuojančių buveinės potipių. Tai gal priemonių tiesiog nereikia stengtis supaprastinti, unifikuoti, bandyti viskam pritaikyti vienodų?	Dėkui už klausimą. Jūs puikiai žinote, jog šiuo atveju minimas skalsumas 0,6-0,7 yra vidutinis medyno skalsumas. Tokio amžiaus ir skalsumo medynuose visada bus nedidelių aikštelių ir retmių, kur šviesos bus pakankamai tokioms rūšims kaip A atsikurti. Be to yra natūralūs trikdžiai, dėl kurių formuosis retmės. Pagal miško kirtimo taisyklės atliekant atrankinius kirtimus medyno skalsumas turi būti ne mažesnis nei 0,6. Ar šį jūsų parašymą reikėtų suprasti, jog jūs taip pat pasisakote prieš esamą atrankinių kirtimų reglamentavimą Lietuvoje? Daugumoje sklypo lygmeniu tvarkomų buveinių aptinkamos saugomos rūšys, joms reikia specifinių tvarkymo sąlygų. Kol tokios neparengtos, šias buveines geriau tvarkyti konservatyviau. Prie šio klausimo bus galima grįžti po 5-10 metų ir esant realioms pavyzdžiams ir patirčiai padaryti reikiamas korekcijas.
Anonymous dėl klimaksinės skroblyno buveinės išsaugojimo stabdant sukcesiją: gal galima plačiau pakomentuoti priemonės tikslą.	Dėkojame už klausimą. Šiam buveinės tipui didžiausią grėsmę kelia didėjantis eglių kiekis, todėl gali būti numatytas papildomas eglių augančių I, II arduose ar pomiškyje šalinimas. Dėl medynų sutankėjimo, gali reikėti priemonių šviesiamėgėms rūšims palaikyti. Greičiausiai, jei ši buveinė bus pasiekusi klimaksinę stadiją, ji bus gana stabili.
Anonymous	Sunku suprasti klausimą. Paprastai taisyklės yra rengiamos pagal rekomendacijas, bet ne atvirkščiai.

Miško kirtimo taisyklėse ir Miškų įstatyme šie kirtimai neaprašyti ir praktikoje tai yra vienas iš įprastų kirtimų būdų ar jų derinys	
Andrius Kuliešis Kadangi šiandien dar neturime buveinių būklės vertinimo indikatorių ir kriterijų sistemos - vieno iš svarbiausio normatyvo, tai pagal kokius rodiklius planuojate projektuoti ir vykdyti buveinių tvarkymą?	Vertinama, ar buveinių būklė yra bloga, patenkinama ar gera. Ar buveinių būklė gera ar bloga, čia diskusijų nėra, nes kiekvienas geras buveinių specialistas nesunkiai tai atskiria. Dėl tarpinio varianto - patenkinama - tas tiesa, jį galima patraukti ir žemiau ir aukščiau kol nėra labai konkrečių vertinimo kriterijų. Prie būklės kriterijų paskutiniu metu intensyviai dirbama ir artimiausiu metu jie atsiras. Kaip buvo minėta seminaro metu, ir pačios rekomendacijos nėra galutinės ir nekeičiamos. Dėkojame už klausimą.
Zita Bitvinskaitė Koks specialiųjų kirtimų tikslas - pašalinti miško dangą ar vis dėlto, kad ji formuotųsi per jaunuolynus?	Dėkui už klausimą. Sunku suprasti klausimą, bet manome, jog jį buvo atsakyta pristatymo metu.
Zita Bitvinskaitė Gal galite paaiškinti, kaip kertama specialiaisiais kirtimais jaunam žmogui?	Dėkui už klausimą, buvo paaiškinta pristatymo metu. Jeigu liko neaiškumų, prašome apie juos klausti konkrečiai.
Anonymous Pranešėjas Gediminas, vis mini, kad visaip reagavo ir taisė pagal miškų specialistų pastabas. O kaip su gamtos apsaugos ekspertų pastabomis – ar jų buvo, jei buvo ar atsižvelgta. Gal galima pateikti pavyzdžių?	Dėkui už klausimą. Gaila, bet gamtos apsaugos ekspertai buvo mažiau aktyvūs. Rengiant šį dokumentą jis buvo išsiųstas lygiomis proporcijomis, po 7 gamtos apsaugos ir miškininkystės vedantiesiems ekspertams. Vėliau surengtuose seminaruose ir diskusijose dalyvavo dar daugiau įvairių ekspertų. Pvz. vienas iš gamtos apsaugos ekspertų pasiūlė, kad Kerpių pušynų buveinė būtų priskiriama I buveinių tvarkymo kategorijai, motyvuojant tuo, jog ši buveinė yra ant arealo ribos ir geografiškai koncentruota Pietų

	Lietuvoje. Tačiau įvertinę Kerpiniams pušynams būdingą natūralią trikdžių dinamiką, pasilikome prie pirminio varianto. Visgi diskusija tuo nesibaigia, atsiradus rimtų argumentų rekomendacijos bus tobulinamos.
Andrius Kuliešis Atlikus didelių retmių kirtimus, kokia dalis buveinės - visa ar tik paliesta kirtimo, praras buveinės statusą. Jei buveinės statusą praras visa buveinė, tai kaip bus joje ūkininkaujama, pagal kokios miškų grupės modelį?	Dėkui už klausimą. Buveinės statusą praras tik didelės retmės plotas, likusi buveinės dalis išliks natūralia buveine. Jei toje iškirtoje plynėje bus ūkininkaujama stengiantis imituoti tai augavietei būdingą natūralią dinamiką paliekant negyvos medienos ir pakankamą kiekį medžių biologinei įvairovei, tai labai tikėtina, jog ateityje toje vietoje susiformuos geros būklės miškų buveinė, kuri taikant dinaminį modelį vėl galės būti priskirta buveinei.
Albertas Kasperavičius, VMT Rekomendacijose nurodoma „svarbu, kad sanitarinė miško apsauga būtų vykdoma operatyviai, o galutinį sprendimą dėl šalintinių medžių geriausia atlikti jų šalinimo metu, nes dalis medžių, kol vyksta derinimo procedūros, tampa nepavojingi, o pavojingais tampa šviežiai užpulti“ (24 psl.). Kalbant apie derinimo procedūras, netgi nurodoma, kad gali reikėti informuoti Europos Komisiją, gauti juos nuomonę ir pan. (23 psl.). Ar tokiais reikalavimais iš tiesų nežlugdoma operatyvios sanitarinės miškų apsaugos idėja? Juk Rekomendacijos tam ir reikalingos norint iš anksto išsiaiškinti, susiderinti su institucijomis ir nustatyti aiškias veikimo schemas, kad esant operatyviam atvejui, nebūtų gaištamasi brangus laikas.	Gaila, bet ministerijos atstovai selektyviai skaito dažnai mūsų diskusijose cituojamus dokumentus ir juose esančių rekomendacijų dėl sanitarinių kirtimų nesistengia įgyvendinti. Dėl to rekomendacijose atsirado šis tekstas. Sanitarinė miško apsauga "Natura 2000" teritorijose turėtų būti papildomai reglamentuojama ir atsakinga institucija šį reglamentavimą turėtų sukurti, kaip apie tai rašo buveinių direktyvą aiškinantys dokumentai. Jums taip pat atsakė vienas iš seminaro dalyvių: Džiugas „Komentaras dėl sanitarinių priemonių taikymo, tai jau minėtame EK leidinyje (Natura 2000 ir miškai) rašoma (72 psl.): „Reikės atlikti kiekvienos fitosanitarinės priemonės, kuri nėra reikalinga tvarkant teritoriją išsaugojimo tikslu, bet gali teritoriją reikšmingai paveikti, tinkamą vertinimą pagal Buveinių direktyvos 6 straipsnio 3 dalį (žr. taip pat 57 klausimą). Jei vertinimo rezultatai yra neigiami, įgyvendinti priemonę gali būti leidžiama tik laikantis Buveinių direktyvos 6 straipsnio 4 dalies nuostatų (nėra alternatyvaus sprendimo, įpareigojančios preižastys neatsižvelgti į visuomenės interesus, kompensacinės priemonės, EK informavimas, EK nuomonės gavimas, jei teritorijoje yra prioritetinių rūšių arba buveinių tipų).“ Ir tai yra TEISINĖ PRIEVOLĖ.“

	Dėkojame už klausimą.
Virgilijus Mikšys Rekomendacijose BAST lygio tvarkymo priemonėms praktiškai neradau jų parinkimo ir vykdymo/nevykdymo principų ar nuostatų. Yra kelios abstrakčios nuostatos, tačiau konkretesnių atskiriems buveinių tipams visai nėra. Aprašoma tik atskirų priemonių taikymo specifika – kaip vykdyti. O kada/kur jas taikyti, kada ne? Kokiais kriterijais vadovaujantis parinkti skirtingų tipų buveinių medynus ir tas priemones projektuoti? Rekomendacijų pradžioje nurodoma, kad buveinėse galima ir tikslinga vykdyti miško auginimo priemones, ugdomuosius kirtimus. Bet prie atskirų buveinių tvarkymo priemonių tai beveik niekur nebeminima. Kodėl?	Ačiū už komentarą. Keista, kad šių klausimų neužduoda projektavimą vykdančios specialistai. Dėl BAST lygio priemonių gali kilti klausimų, ar vykdyti pavienių medžių, ar mažų retmių formavimo kirtimus. Dažnai tai laisvo pasirinkimo klausimas, nes analogiškų tikslų galima pasiekti skirtingomis priemonėmis. BAST lygio priemonės taikomos, kai norima dalį medienos išimti nesunaikinant buveinės, ar jei yra buveinių, kuriomis galima kompensuoti naujas plynės. Taip pat, jei BAST lygiu matoma, kad medynų amžiaus struktūra yra labai vienoda ir yra didelio masto pažaidų grėsmė. Jei tvarkymo priemonės yra skirtos tam tikro amžiaus medynams, tai yra nurodyta rekomendacijose. Dėl miško auginimo priemonių taikymo. Atskiroms buveinėms tai nėra išsamiau detalizuota, nes principai taikyti visose buveinėse tokie patys, o tikslinės rūšys išvardintos buveinių aprašymuose. Galbūt galėtumėte pateikti konkretų pavyzdį, ko pasigendate?
Paulius Zolubas Sanitarinės apsaugos priemonės negali ir neturi būti planuojamos, o skubiai atliekamos esant reikalui. Jei planuojamos – kompromituojamas priemonių pavadinimas ir esmė.	Dėkui už klausimą, Pristatant tvarkymo priemonių planavimo eiliškumą apie sanitarinius kirtimus buvo parašyta taip: „Miško apsaugos priemonės yra vykdomos esant reikalui ir jų vykdymas gali turėti įtakos jau suplanuotų priemonių vykdymui.“ Manau, tai atitinka, ką parašėte pastaboje. Jums taip pat atsakė Jurga Motiejūnaitė „Ir tas sanitarinis kirtimas turi būti vykdomas tuoj pat, spjaunant į aplinkosaugines pasekmes? Nesvarbu, kad pažeis pvz. retų rūšių apsaugos įstatymą? Pvz. kirtimo metu sunaikinant RK rūšies buveinę? Iš realaus atvejo.“
Virgilijus Mikšys Dar – reaguojant į pranešimą. Naikinti egles kerpiniuose pušynuose –	Dėkojame už klausimą. Tiesa, kad geros būklės Kerpinių pušynų buveinėse eglės nėra. Tačiau blogos būklės buveinėse yra atveju, kai eglės auga tolimesnės sukcesinės stadijos kerpiniuose pušynuose jiems pereinant į Vakarų taigos buveinę. Kerpiniai

beprasmiškas ir nereikalingas darbas. Jos čia neauga. Jei šiek tiek ir atsiranda, tai skursta ir nieko nelemia. Beje, Na, Ša augaviečių tipai – tai ne kerpiniai pušynai. Kerpiniai pušynai auga Nae, Šae tipų augavietėse, o Na, Ša auga brukniniai pušynai.	pušynai dažniausiai sutinkami kalvotame reljefe. Drėgnesnėse ir derlingesnėse lomose eglė gali augti ir užpavėsinoti greta esančius sausus šlaitus ir trukdyti augti termofilinėms rūšims.
Anonymous The conflicts of interest between forest harvesting and protection are inevitable. How can a forester make valid judgments on both???? Could changes be made in the current forest management model in Lithuania, where the private forest industry would manage all wood production (including the lease of state lands for wood production) and the State forest department be in control for regulating of forest harvesting, protection and nature management?	Ačiū už komentarą. Lietuvoje gamtinių vertybių kontrolę saugomose teritorijose vykdo Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba.
Anonymous Kas yra specialusis miško kirtimas – paaiškinkit technologiškai, ką jūs kalbat – atrankiniai ir pan.	Buvo du kartus paaiškina seminaro metu.
Džiugas Komentaras dėl sanitarinių priemonių taikymo, tai jau minėtame EK leidinyje (Natura 2000 ir miškai) rašoma (72 psl.): „Reikės atlikti kiekvienos fitosanitarinės priemonės, kuri nėra reikalinga tvarkant teritoriją išsaugojimo tikslu, bet gali teritoriją reikšmingai paveikti, tinkamą vertinimą pagal Buveinių direktyvos 6 straipsnio 3 dalį (žr. taip pat 57 klausimą). Jei vertinimo rezultatai yra neigiami, įgyvendinti priemonę gali būti leidžiama tik laikantis Buveinių direktyvos 6	Dėkui už komentarą. Jis įtrauktas į atsakymą.

straipsnio 4 dalies nuostatų (nėra alternatyvaus sprendimo, įpareigojančios preižastys neatsižvelgti į visuomenės interesus, kompensacinės priemonės, EK informavimas, EK nuomonės gavimas, jei teritorijoje yra prioritetinių rūšių arba buveinių tipų)." Ir tai yra TEISINĖ PRIEVOLĖ.	
Algis Gaižutis Klausimas AM: kaip planuojate atlyginti už ekosistemines paslaugas, kaip neatsiejamą miškininkavimo dalį. Nes jei mažės pajamos iš medienos, natūralu, kad įkainoti ir atlyginti reikia kitas teikiamas vertybes (jei jos turi vertę). Supraskite, kad neturim nieko prieš gamtos apsaugą, tačiau miško savininkas neturėtų mokėti vienas.	Ačiū už klausimą. Jis yra platesnis nei buveinių tvarkymas. Su tokiu pačiu klausimu susiduriama bet kurių miškų atveju, ne vien buveinių. Problema išryškėja tada, kai dalis ekosisteminių paslaugų (ESP) nėra atlyginama rinkoje (pvz., oro valymas, poilsio galimybės ir pan.), o jų teikimas yra svarbesnis nei tos ESP, kurios atlyginamos rinkoje (pvz., medienos tiekimas). Čia būtų svarbu išsiaiškinti, kas yra tų rinkoje neatlyginamų ESP vartotojas. Jeigu yra konkretūs vartotojai (pvz., priemiestinių miškų teikiamų ESP vartotojai – priemiestinių kvartalų gyventojai, NT vystytojai ir pan.), tuomet jie turi prisidėti prie atlyginimo už lokalias ESP. Tų rinkoje neatlyginamų ESP, kurios neturi aiškaus vartotojo, pvz., biologinės įvairovės apsauga (t.y. jos svarbios visai visuomenei) atveju atlyginimo mechanizmus turi kurti valstybė, patvirtindama atitinkamus įstatymus. Tokių teisinių mechanizmų pavyzdžių jau yra; tai kompensacijų mechanizmai pagal Saugomų teritorijų įstatymą (kompensacijos už ST nustatytus apribojimus), Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymą (kompensacijos už spec. sąlygų natūraliose pievose apribojimus) arba pagal Kaimo plėtros planą (Natura 2000 išmokos).
Vidmantas Lopeta	Dėkojame už klausimą. Botanikos institutas vykdo didelį projektą su invazinėmis augalų rūšimis. Gal jie galėtų atsakyti. Čia liečia ne tik medlievą, bet ir kitas invazines rūšis, su kuriomis neaišku kaip

Invazinių rūšių naikinimas. Varpinė medlieva blogina vakarų taigos buveinių struktūrą. Anksčiau nebuvo patikimų šios rūšies naikinimo būdų, todėl jie nebuvo įtraukti į gamtotvarkos planą. Ar dabar yra?	kovoti. Jei medlievą dar galima išpjauti, tai su smulkiažiede sprige dar sudėtingesnė situacija. Reikia detalesnių tikslinių tyrimų.
D. Stončius Ar yra numatyta kaip N2000 teritorijose bus elgiamasi jei bus keliolikoje ar dešimtyse ha bus išversti medžiai pvz. pušynuose. Ar jos bus tvarkomos kaip ir dabar? Kaip bus elgiamasi kilus gaisrui vakarų taigos, kerpinių pušynų buveinėse? Ar natūralios medynų pažaidos bus išnaudojamos tvarkant buveines ir išsaugant jų būklę?	Dėkojame už klausimą. Iš gamtos perspektyvos buveinę ypač Vakarų taigos gali sudaryti žuvęs medynas. Turbūt labai retas atvejis, kad visas medynas būtų išguldytas. Natūralios pažaidos dažnai turi teigiamą efektą buveinei, tačiau jei po pažaidos buveinė pasikeičia į kitą buveinės tipą, reikia vertinti individualiai.
Anonymous koks yra likimas buveinių teritorijų, kurios saugomose teritorijose yra iškirstos? Ar joms bus taikomos šios rekomendacijos. Tas pats liečia ir kitus medynus, patenkančius į draustinius, bet ne buveinių tipų plotus?	Dėkojame už klausimą. Rekomendacijos bus taikomos BAST teritorijoms, prieš tai atlikus naują buveinių vertinimą ir nustačius apsaugos tikslus. Jeigu miško sklypas šiuo metu nebus vertinamas kaip ES natūrali miško buveinė, jam nebus keliami šie tvarkymo reikalavimai. Tas pats ir su kitais medynais patenkančiais į BAST teritoriją. Šiuo metu nėra planuojama papildomai reglamentuoti buveinės statuso neturinčių medynų BAST teritorijose.
Alfas Pliūra, LAMMC, LMA Atsakymuose į klausimus autoriai paneigė vadovavimąsi Kirtimo taisyklėse nustatytais kirtimų amžiais, todėl reikalinga iš rekomendacijų 18 psl. pašalinti arba pageduoti klaidinantį tekstą "3. Medynų amžiaus. Kirtimo metodas pasirenkamas pagal „Miško kirtimo taisyklėse“ nurodytą kirtimų amžių. Medynuose, kurie nepasiekė minimalaus pagrindinių miško kirtimų amžiaus pagal priskirtas miškų grupes, rekomenduojama vykdyti ugdymo kirtimus, o pasiekus pagrindinių miško kirtimų ir gamtinės brandos amžių – visus šiose	Dėkui už pastebėjimą. Mums sunku prisiminti kontekstą, kuriame buvo paminėtas „paneigimas“, bet manome, jog yra reikalinga nuostata, nuo kurio medyno amžiaus pradėdame vykdyti jūsų minimus kirtimus.

rekomendacijose aptartus..."	
Anonymous Jei pasikeitė EUNIS buveinių klasifikacija 2020- kada bus peržiūrimas priskyrimas natūralioms miško buveinėms ? Juk pagal ES Buveinių direktyvą tai turi būti atliekama kas 6 metai?	Buvo atsakyta Valerijaus Rašomavičiaus.
Anonymous Atkreipiu dėmesį į tai, kad tokių rekomendacijų turinys ypač priklauso nuo susitarimų pobūdžio, juolab, kad ir EK rekomendacijose teigiama, kad miškų savininkai ir vietos miškų valdytojai atlieka vieną iš pagrindinių vaidmenų įgyvendinant apsaugos priemones - jie turi visokeriopos praktinių priemonių įgyvendinimo vietoje patirties ir nurodoma, kad apsaugos priemonės priklauso nuo konkrečios teritorijos aplinkybių, ekologinių sąlygų ir neįmanoma bendrai nurodyti, kokios priemonės gali būti reikalingos (52 psl.)	Dėkojame už komentarą. Miškų savininkai ir vietos miškų valdytojai turėtų susipažinti su siūlomomis rekomendacijomis, nes galbūt ne visi supranta, kas yra saugomos buveinės, kokie yra miško buveinių tipai ir kaip galima būtų ūkininkauti išsaugant vertingus miško elementus. Dabartinė rekomendacijų versija suteikia pakankamai daug laisvės prisitaikyti prie vietos sąlygų bei pritaikyti savo patirtį projektuojant ir vykdant priemones. Nors miškininkai labai norėtų kuo tikslesnio reglamentavimo, tačiau manome, kad suprantant ekologinius procesus ir vertingus buveinių elementus, buveines galima tvarkyti apjungiant rekomendacijų siūlomas priemones bei pasitelkiant daugiametę praktinę patirtį.
Adelė Banelienė (Lietuvos gamtos fondas) Gal galite plačiau pakomentuoti, kaip buvo atrenkami 64 monitoringo kvadratai EB svarbos buveinių arealų ir plotų monitoringui? Ačiū.	Buvo atsakyta Valerijaus Rašomavičiaus pranešime.
Zita Bitvinskaitė kokios miškininkystės priemonės Lietuvoje laikomos ekologinėmis?	Dėkojame už klausimą. Ta pati priemonė gali būti taikoma įvairiai, priklausomai nuo tikslo. Pvz. atrankinis kirtimas gali būti skirtas medienos produkcijai paimti, arba buveinės (saugomos rūšies) būklei pagerinti. Ekologinės miškininkystės apibrėžimas ir priemonių pobūdis yra puikiai pateikiamas neseniai išleistame akad. L. Kairiūkščio miškininkystės aiškinamajame žodyne.

Anonymous kodėl vertinant miško gamtinių buveinių būklę nevertinamas senų medžių (perbrendusių medynų) kiekis?	Buvo atsakyta seminario metu. Seni medžiai yra labai svarbus visų miško buveinių elementas.
Zita Bitvinskaitė Klausimas Žydrūnui – gal galite aiškiai apibrėžti Lietuvoje taikomą sengirės sąvoką: amžius, vertybės, rūšys	Buvo diskutuota renginio metu. Pakomentavo Valerijus Rašomavičius ir Vytautas Uselis.
Andrius Kuliešis Kaip atrodo kaštų – naudos analizės rezultatai, įdiegus Jūsų siūlomas rekomendacijas, jei tokia analizė neatlikta, kada bus atlikta?	Čia ne rekomendacijų rengėjų užduotis. Net jei tokia analizė būtų atlikta, ne viskas yra įvertinama pinigine išraiška. Kaip galima įvertinti miško sklypo vertę, vertinant visas įmanomas naudas rūšims, klimatui, žmogui.
Anonymous aš ne eigulys ir ne pensininkė, vidutinio amžiaus - tai paaiškinkit ir man, prašau specialiųjų kirtimų technologinius skirtumus	Buvo paaiškinta pristatymo metu. Jeigu dar išliko neaiškumų, mielai atsakytume į konkretų klausimą.
Martas Lynikas Informacija Vytautui: buveinių plotas nustačius BAST tikslus didėja (apie 10%). Todėl neteisinga teikti, kad sumažėjo ketvirtadaliu ar penktadaliu.	Dėkojame už komentarą.
Algis Gaižutis (Unverified) Pasiūlymas: sukurkite ekopediją – internete įvardinkite kiekvienai miško buveinei siekiamus konkrečius rezultatus, išmatuojamus	Ačiū už pasiūlymą. Tai ateities klausimas, kai žinosime daugumą atsakymų apie buveines. Tikimės, jog išmatuojamus kriterijus bus galima integruoti į rekomendacijas, kai bus apsispręsta dėl geros būklės buveinių kriterijų. Esame didelio kelio pradžioje.

aiškiais kriterijais bei indikatoriais. Tai miškininkai, miško savininkai, gamtininkai jums pasidalins patirtimi bei rekomendacijomis - kaip geriausiai to pasiekti.	
Aidas Pivoriūnas (<i>laišku po renginio gauti klausimai</i>) 1. Koks projekto priemonės „EB svarbos miško buveinių tvarkymo rekomendacijų parengimo“ biudžetas; 2. Ar nebūtų pridėję rekomendacijoms kokybinio svorio, jei jos būtų parengtos įtraukiant metodinį derinimą su praktikais; 3. Jei rekomendacijos buvo recenzuotos, gal galima būtų pamatyti	1. EB svarbos miško buveinių tvarkymo rekomendacijos yra tik vienas iš uždavinių, numatytų atlikti įgyvendinant A.4.2 poveiklę „Metodinių tvarkymo gairių ir planavimo standartų parengimas siekiant gamtosaugos priemones integruoti į miškotvarkos planavimo procesą“. Tai nėra užsakomoji paslauga, kurios kaina labai aiškiai apibrėžiama pirkimo dokumentuose. Šių Rekomendacijų rengime dalyvauja ir kiti partneriai, o su jų rengimu susiję daug paruošiamųjų darbų, kaip kad, pvz., išsami aktualios užsienio šalių patirties ir taikomos praktikos analizė, vizitai ir diskusijos su užsienio šalių ekspertais. Išskirti tik rekomendacijoms skirtą biudžetą, kurį sudaro užmokestis žmonėms vienu metu dirbantiems ne vieną darbą, yra praktiškai neįmanoma, tuo labiau kad su jų tikslinimu susijęs darbas vyks iki projekto pabaigos (2027 m.). Su pilnu A.4.2 poveiklės aprašymu kviečiame susipažinti prikabiname dokumente (Priedas Nr.1). A.4.2 poveiklės įgyvendinime dalyvauja šie partneriai: Vytauto Didžiojo Universiteto Žemės ūkio akademija, Aplinkos ministerija, Dzūkijos nacionalinio parko administracija, Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba, Valstybinių miškų urėdija. Veiklos biudžetas visiems joje numatytiems darbams 10 metų periodui – 873 416 €. Dar kartą pabrėžiame, kad <u>šis biudžetas yra skirtas 5 partneriams, 10 metų laikotarpiui, visai A.4.2 poveiklei, o ne tik Rekomendacijų rengimui.</u> 2. Pats rekomendacijų tekstas buvo pradėtas rengti 2019 m. rudenį. Iki to laiko vyko parengiamieji darbai (literatūros analizė, apsilankymas užsienio valstybėse, pokalbiai su gamtosaugos ir miškininkystės specialistais, siekiant išsiaiškinti geriausius sprendinius). Tokių rekomendacijų reikalingumas ir galimi buveinių

recenzentų klausimus ir atsakymus į juos?

Neturint atsakymų į šiuos klausimus, leidžiame manyti, jog viešosios lėšos, skirtos priemonei įgyvendinti, yra naudojamos netinkamai, kaip ir abejotinas pačių rekomendacijų taikymas praktikoje.

tvarkymo principai buvo pristatyti LIFE projekto NAUTRALIT bei kitų organizacijų organizuojamuose seminaruose (detali informacija pateikta Priede Nr.2).

3. Su pagrindinėmis recenzijomis ir atsakymais bei vykusiu procesu galima susipažinti Priede Nr.3

Norime atkreipti Jūsų dėmesį, kad detalus projekto biudžetas kartu su veiklų aprašais buvo patvirtintas Europos komisijos, paraišką įvertinus ES lygio ekspertams. Projektas buvo laimėtas dalyvaujant konkurse ir veiklų biudžetai buvo pagrįsti dar atrankos etape būsimiems veiklų rezultatams pasiekti. Taip pat už visas šios projekto išlaidas bei pasiektus rezultatus yra detalai atsiskaitoma Europos Komisijai bei stebėseną atliekančiai institucijai.

Rekomendacijos rengimo eigoje buvo išties plačiai viešinos, į veiklų procesus įtraukiant visus suinteresuotuosius asmenis (kurie rodė interesą ir įsitraukė), tokiu pat metodu bus dirbama ir toliau. Nematome jokio pagrindo abejoti projekto įgyvendinimo kokybe, kuri yra pilnai užtikrinama. Dėl Rekomendacijų taikymo proceso ir žingsnių buvo plačiai atsakyta tiek renginio metu, tiek atsakant į klausimus.